

”Tuntuu, että on pidetty huolta”

ETSIVÄN NUORISOTYÖN VALTAKUNNALLISET SOVARI 2020 -TULOKSET

Riitta Kinnunen, Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Sisällys

Johdanto	3
Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä	6
Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla	12
Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista.....	23

Liite. Sovari 2020 -kyselyyn vastanneiden nuorten taustatietoja

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry 2021

Johdanto

SOVARI – SOSIAALISEN VAHVISTUMISEN MITTARI on **etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikutusmittari. Sovarin tarkoituksena on mitata ja tuoda esille palveluiden sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia. Sovari-mittarin avulla etsivästä nuorisotyöstä ja työpajatoiminnasta saadaan organisaatiokohtaisesti ja valtakunnallisesti yhdenmukaista ja vertailtavaa laadullista vaikuttavuustietoa ja tunnuslukuja.**

Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikutuksia asiakkaiden elämäntilanteisiin on tärkeää saada esille, jotta nähdään näiden palveluiden merkitys ja tarve palvelujärjestelmässä. Sovarin tuottamalla tiedolla etsivää nuorisotyötä toteuttavat organisaatiot ja työpajatoimijat voivat osoittaa yhteistyötahoilleen ja sidosryhmilleen palveluiden laatua ja vaikutuksia asiakkaiden kokemusten perusteella. Sovari täydentää työpajojen ja etsivän nuorisotyön tilastollista vaikutustietoa, jolla seurataan asiakkaiden sijoittumista muihin palveluihin, koulutukseen ja työhön.

Sovarin tarkoituksena on antaa etsivän nuorisotyön organisaatioille ja työpajoille näkökulmaa ja ideoita oman toimintansa kehittämiseen. Sovari-kysely edistää nuorten ja valmentautujien osallisuutta: Sovari toimii nuorille ja valmentautujille yhtenä kanavana tuoda esille näkemyksiään etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan toteutuksesta ja kehittämistarpeista sekä vaikuttaa palveluiden kehittämiseen jatkossa.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN SOVARI SISÄLTÄÄ KAKSI ARVIOINTIOSIOTA:

1. etsivän nuorisotyön *toteutuksen* ja
2. sen *vaikutusten* arvioinnin sosiaalisen vahvistumisen näkökulmasta.

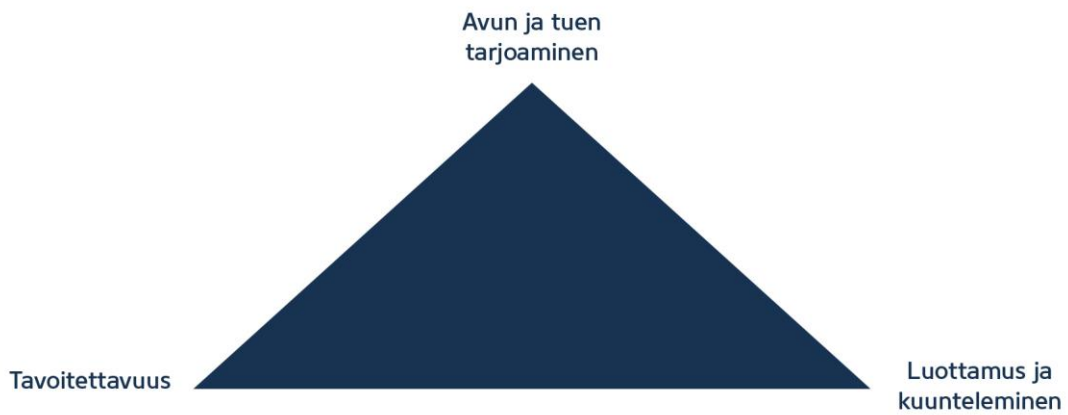
Sovarissa arvioidaan etsivän nuorisotyön toteutusta ja palvelun laatua kolmella osa-alueella, joita pidetään keskeisinä onnistuneessa etsivässä nuorisotyössä (kuvio 1). Ensinnäkin palvelun tulisi olla helposti saavutettavissa, toiseksi sen tulisi perustua luottamukselliseen ja sujuvaan keskusteluyhteyteen nuoren ja etsivän välillä sekä kolmanneksi palvelun myötä nuoren tulisi saada apua ja tukea sopivan polun löytämisessä elämäntilanteessaan eteenpäin.¹

Etsivän nuorisotyön vaikutusten arvioinnissa selvitetään nuoren kokemia muutoksia viidellä sosiaalisen vahvistumisen osa-alueella: arjenhallinnassa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa (kuvio 2). Nuoren huolten kuunteleminen, keskusteleminen aikuisen kanssa ja konkreettinen apu ja tuki voivat auttaa nuorta pääsemään jumiutuneesta tilanteesta eteenpäin. Nuori voi havaita vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan uudella tavalla, saada malleja erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa hoitamiseen ja hoitaa omatoimisesti arjen asioitaan. Hän voi myös jäsentää mielenkiinnon kohteitaan ja vaihtoehtoja opiskelun ja työelämän saralla. Nuori voi saamansa avun myötä kokea, että hänellä on mahdollisuuksia itse vaikuttaa elämänsä kulkuun sen sijaan, että vain ajalehtisi tai kulkisi muiden ihmisten hänelle asettamien tavoitteiden mukaan. Sosiaalisen vahvistumisen arvioinnissa tarkastellaan nuorten tämänkaltaisia kokemuksia etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

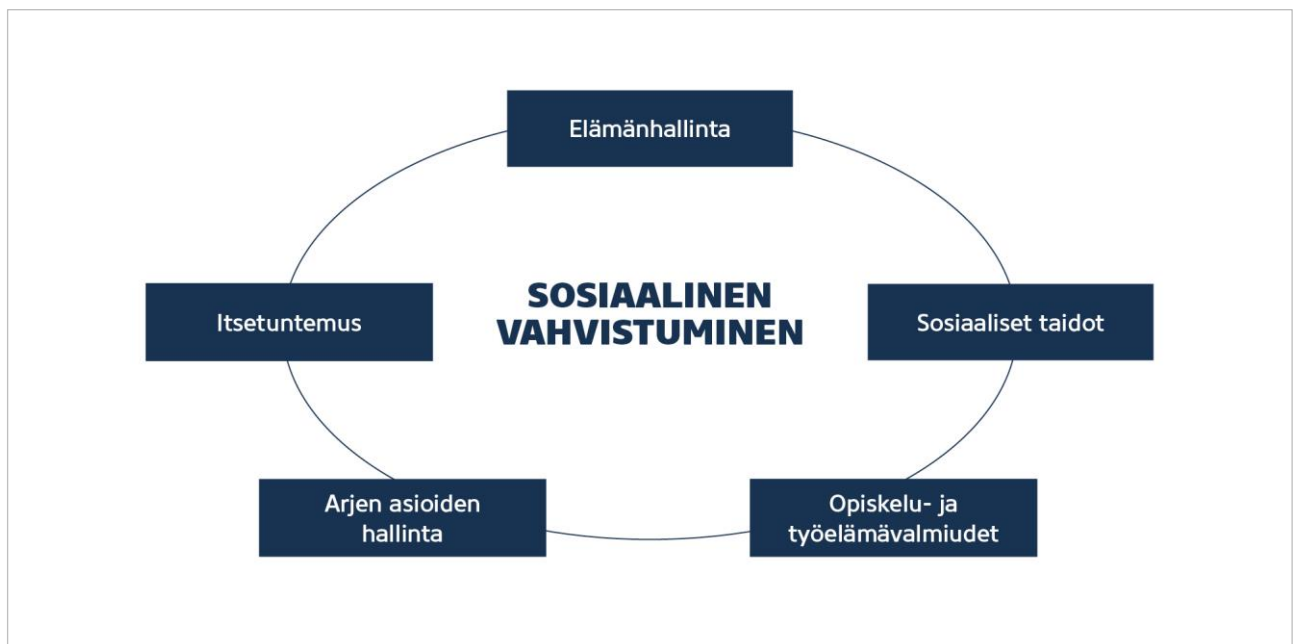
---

¹ Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajajyhdistys ry, Helsinki.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN ARVIOINTITEEMAT

Kuvio 1. Työpajatoiminnan toteutuksen arviointiteemat Sovari-mittarissa.

Kuvio 2. Sosiaalisen vahvistumisen osa-alueet Sovari-mittarissa.

Sovari tuottaa valtakunnallista, alueellista ja organisaatiokohtaista tietoa sekä asiakkaiden omin sanoin kuvaamia kokemuksia työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikutuksista. Valtakunnallinen työpajayhdistys laatii Sovari-tulosten alueelliset ja organisaatiokohtaiset yhteenvedot sekä valtakunnallisen raportin vuosittain. Alueelliset yhteenvedot tuotetaan etsivän nuorisotyön koordinaatioalueittain sekä AVI-alueittain. Organisaatiokohtaisissa ja alueellisissa yhteenvedoissa tulokset ovat verrattavissa valtakunnallisiin tuloksiin. Asiakaskohtaista tietoa Sovari ei tuota.

Etsivässä nuorisotyössä nuoret voivat vastata Sovari-nettikyselyyn siinä vaiheessa, kun nuoren jotain tuentarvetta on käsitelty yhdessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Nuoren asiakkuus etsivässä nuorisotyössä voi jatkua edelleen. Sovarin sisältämiä teemoja ja kysymyksiä on hyvä myös käsitellä yhdessä nuoren kanssa osana etsivää nuorisotyötä. Näin Sovarin avulla voidaan jäsentää asiakkaan henkilökohtaisia tavoitteita ja sosiaalista vahvistumista palvelun myötä ja nuoren on helpompi arvioida palvelun laatua ja edistysaskeliaan Sovari-kyselyssä.

Sovari-mittarin on kehittänyt ja sen ylläpidosta vastaa Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry (entinen Valtakunnallinen työpajayhdistys TPY) opetus- ja kulttuuriministeriön tuella. Sovari otettiin käyttöön vuoden 2016 alussa ja sen käyttäjäkunta on laajentunut vuosittain. Sovarin kehittämistyö on toteutettu yhteistyössä etsivän nuorisotyön ja työpajojen toimijoiden ja asiakkaiden kanssa. Into on osa kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskusta. Yhdistys edistää ja kehittää etsivää nuorisotyötä ja työpajatoimintaa valtakunnallisesti.

Sovari 2020 -tuloksiin on koottu etsivän nuorison Sovari-kyselyyn saadut vastaukset vuoden 2020 ajalta. Sovari 2020 kokoaa 2 145 nuoren näkemykset etsivästä nuorisotyöstä ja sen vaikutuksista sosiaalisen vahvistumisen näkökulmasta: 1 367 nuorta vastasi Sovari-peruskyselyyn ja 778 nuorta lyhennettyyn Sovari EASY-kyselyyn. Sovari 2019 -tuloksista on tuotettu organisaatiokohtaiset yhteenvedot 112:lle etsivän nuorisotyön organisaatiolle, joilla vastanneiden määrä oli riittävä (vähintään seitsemän vastausta).

Etsivän nuorisotyön Sovari 2020 -raportissa esitellään Sovarin keskeisiä valtakunnallisia tuloksia kokonaisuutena sekä nuorten taustatietojen mukaan ryhmittäin. Sovarin käyttöä tukevassa opaskirjassa² kuvataan konkreettisesti Sovarin sisältö ja käsitellään laajemmin sosiaalisen vahvistamisen osa-alueita ja periaatteita. Oppaassa annetaan myös neuvoja mittarilla saatavan tiedon tulkitsemiseen ja hyödyntämiseen.

---

² http://www.tpy.fi/site/assets/files/1372/tyopajatoiminnan-ja-etsivan_sovari-mittari_verkko-pdf.pdf

Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä

ETSIVÄSSÄ NUORISOTYÖSSÄ **nuorten ohjaaminen palveluiden, koulutuksen ja työelämän välimaastossa edellyttää nuoren elämäntilanteen kokonaisvaltaista ymmärtämistä ja tarpeiden jäsentämistä. Työn toteuttamisessa on keskeistä etsivän nuorisotyöntekijän sujuva tavoittaminen sekä nuoren kohtaaminen ja kuunteleminen. Tavoitteena on nuoren tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen niin, että hän löytää voimavaroja ja mahdollisia polkuja päästä elämässään eteenpäin³.**

Sovari 2020 -kyselyyn vastanneiden nuorten näkemyksen mukaan etsivässä nuorisotyössä toteutuvat yleisesti erittäin hyvin etsivän nuorisotyön periaatteet: nuoren sujuva yhteydenpäänti etsivään, nuoren luottamuksen rakentuminen etsivään nuorisotyöntekijään ja nuoren kuulluksi tuleminen (kuvio 3).

Sovari-tulosten mukaan nuoren yhteydenpäänti etsivään nuorisotyöntekijään on yleisesti hyvin tai melko sujuvaa; tätä mieltä on 97 prosenttia Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista. Etsivän yhteydenpäänti on hyvin tai melko riittävää (90 % vastaajista) ja nuoret pystyvät luottavaisesti kertomaan asioistaan etsivälle nuorisotyöntekijälle (95 %). Etsivä nuorisotyö on siis hyvin saatavissa oleva lähipalvelu. Nuoret saavat etsivästä työstä tukea nopeasti ja matalalla kynnyksellä. Valtaosa (93 %) vastanneista nuorista on saanut etsivältä kannustusta omaoimisuuteen. Nuorista 90 prosenttia on keskustellut etsivän kanssa, miten nuori voisi edetä elämässään.

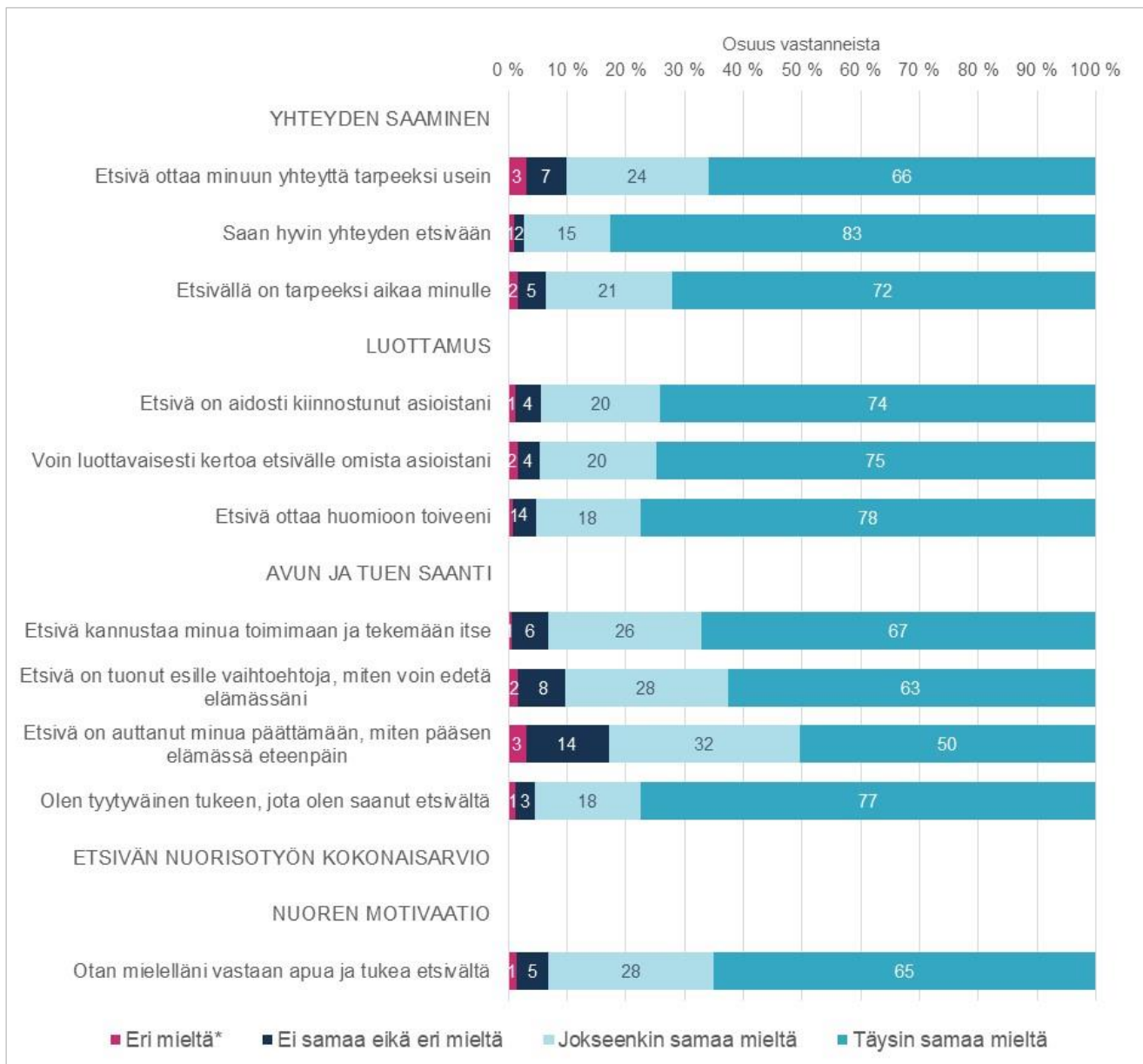
Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista 77 prosenttia on erittäin tyytyväisiä etsivältä saamaansa tukeen ja valtaosa (95 %) vähintään melko tyytyväisiä. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat kyenneet antamaan sellaista apua, jota nuoret omakohtaisesti ovat tarvinneet. Kyselyyn vastanneet nuoret ovat pääosin olleet halukkaita ottamaan vastaan etsivän nuorisotyöntekijän apua ja tukea, mikä on onnistuneen yhteistyön edellytys. Useimmat nuoret ovat kokeneet, että työntekijä huomioi yleensä hyvin nuoren omat toiveet ja ajatukset asioissa etenemisestä.

Sovari-kyselyyn vastanneet nuoret antavat etsivän nuorisotyön toteutukselle kokonaisuutena erittäin hyvän arvosanan 4,6 asteikolla 1–5 (kuvio 4). Nuoret ovat kyselyn mukaan hyvin tyytyväisiä työskentelyyn etsivän nuorisotyöntekijän kanssa ja häneltä saatuun apuun. Ei ole kuitenkaan itsestään selvää, että jokaiselle nuorelle löydetään hänelle sopivat palvelut, koulutus tai muu polku eteenpäin. Etenemiseen vaikuttavat monet asiat: esimerkiksi palveluiden saatavuus ja opiskelumahdollisuudet seudulla eivät välttämättä osu yhteen nuoren tarpeiden ja toiveiden kanssa. Kuitenkin myös tällä saralla Sovari-tulos on hyvä. **Nuorten ohjaus eteenpäin on onnistunutta, sillä 83 prosenttia vastaajista koki, että etsivä on auttanut heitä päättämään, miten he pääsevät elämässä eteenpäin.**

Nuoret ovat etsivään nuorisotyöhön yhtä tyytyväisiä kuin vuotta aikaisemmin. Tämä käy ilmi Sovari 2020 ja 2019 -tulosten vertailusta. Vastausten keskiarvoissa ei ole tilastollisesti merkitseviä eroja koko maan tuloksissa.

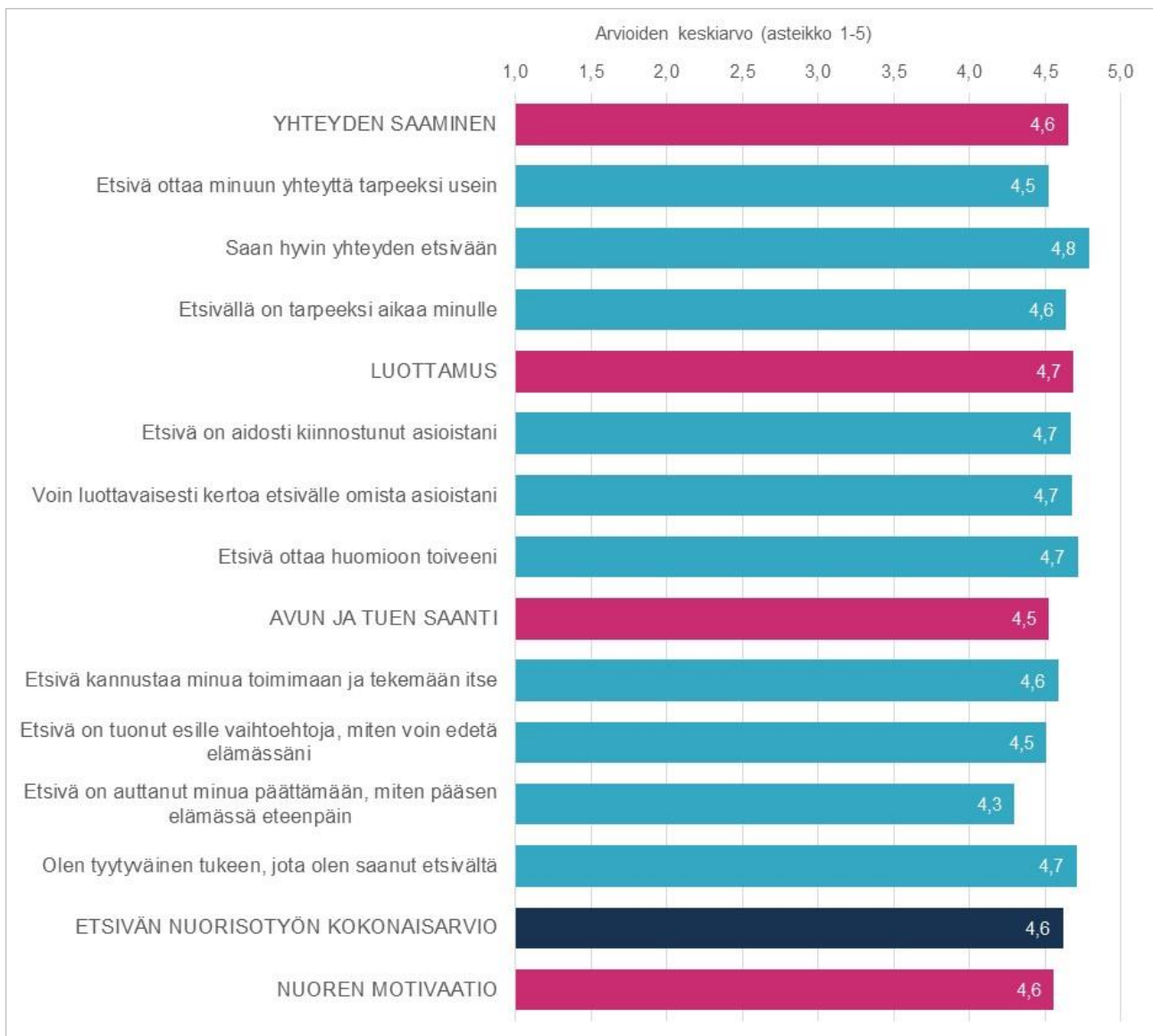
³ Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajajyhdistys ry, Helsinki.

Kuvio 3. Etsivän nuorisotyön Sovari 2020 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset etsivästä nuorisotyöstä (N=2141). (*Vastausvaihtoehdossa "Eri mieltä" on yhdistetty vastausvaihtoehdot "jokseenkin eri mieltä" ja "täysin eri mieltä".)

Sovari-tulosten mukaan etsivää nuorisotyötä toteutetaan hyvin niin miesten kuin naistenkin sekä eri-ikäisten näkökulmasta. Sukupuolen ja iän mukaan ei tule esille merkittäviä eroja tyytyväisyydessä etsivään nuorisotyöhön:

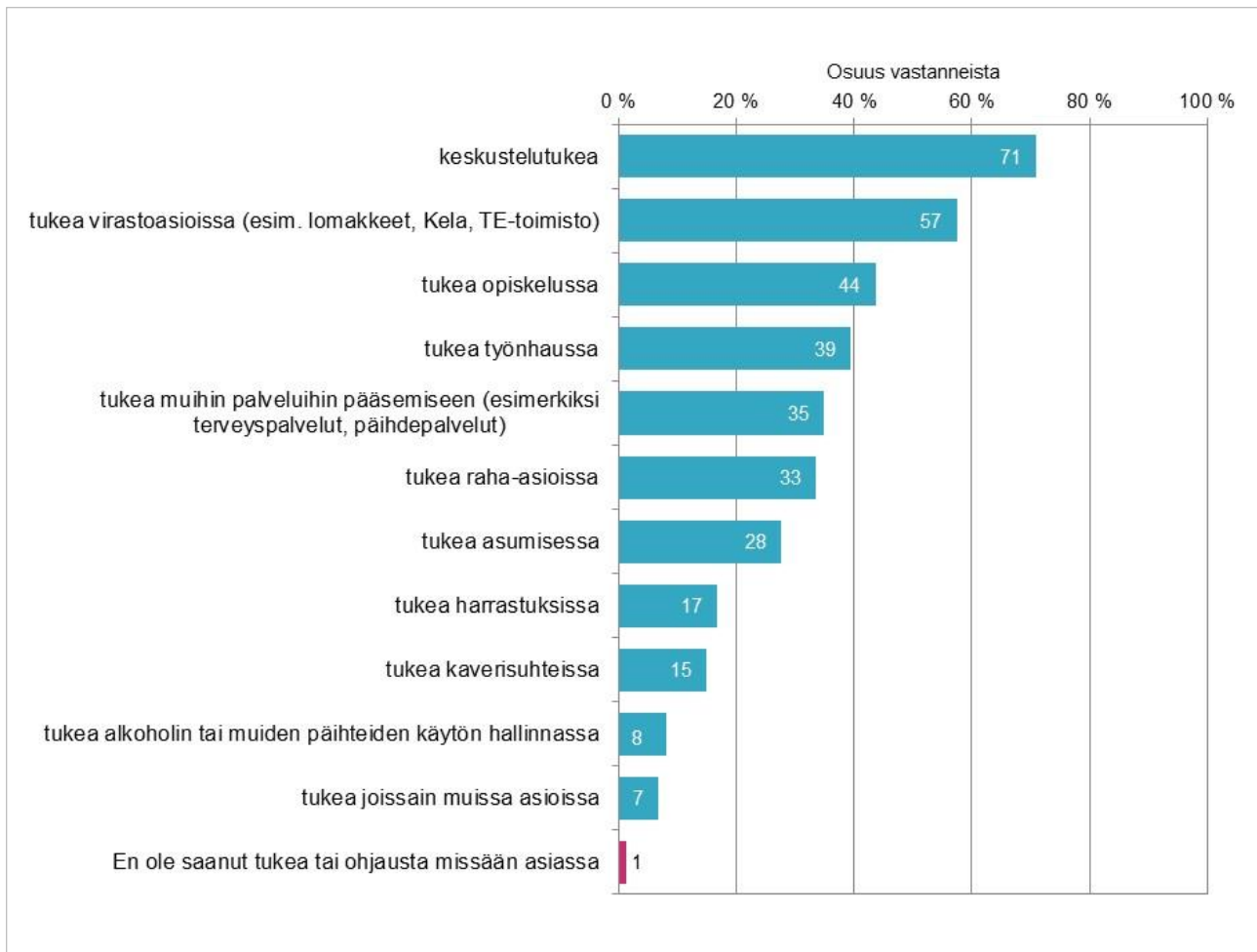
- **Miehet ja naiset ovat Sovari 2020 -tulosten mukaan yhtä tyytyväisiä etsivään nuorisotyöhön.** Sekä miesten että naisten antama kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle on 4,6. Vuoden 2019 tuloksissa naiset olivat miehiä tyytyväisempiä avun ja tuen saantiin etsivältä. Naiset olivat myös motivoituneempia yhteistyöhön etsivän kanssa kuin miehet. Vuonna 2020 nämä erot sukupuolten välillä ovat tasoittuneet. Naisten tyytyväisyys avun ja tuen saantiin on hieman laskenut ja miesten motivaatio työskennellä etsivän kanssa noussut vuoden aikana.
- **Kaikenikäiset nuoret ovat Sovari 2020 -tuloksissa yhtä tyytyväisiä etsivään nuorisotyöhön.**

Kuvio 4. Etsivän nuorisotyön Sovari 2020 -kyselyyn vastanneiden nuorten arvioiden keskiarvot etsivästä nuorisotyöstä asteikolla 1–5 (N=2141).

Sovari-tulokset ilmentävät sitä, kuinka laaja-alaista on etsivässä nuorisotyössä tarjottu tuki. Sovari-kyselyn mukaan 71 % asiakkaista on saanut keskustelutukea etsivältä nuorisotyöntekijältä (kuvio 5). Etsivä nuorisotyö antaa useimmille nuorille käytännön tukea virastopalveluiden käytössä ja muihin palveluihin ohjautumisessa. Nuoret keskustelevat etsivien kanssa usein opiskelusta, työnhausta, raha-asioista ja asumiseen liittyvistä asioista. Jossain määrin käsitellään kaverisuhteisiin liittyviä kysymyksiä. Etsivässä nuorisotyössä pohditaan toisinaan yhdessä myös nuoren päihteidenkäyttöä.

Kuvio 5. Etsivän nuorisotyön Sovari 2020 -kyselyyn vastanneiden nuorten ohjauksen ja tuen saanti etsivältä nuorisotyöntekijältä (N=2140).

Etsivässä nuorisotyössä on käsitelty nuorten kanssa aikaisempaa vähemmän erilaisia teemoja. Osuudet, kuinka suuri osa nuorista on käsitelty etsivän kanssa kutakin teemaa, ovat monelta osin pienempiä kuin vuoden 2019 Sovari-tuloksissa. Etenkin virastoasioita on hoidettu nuorten kanssa aikaisempaa vähemmän. Työnhakua, raha-asioita ja asumista on käsitelty aikaisempaa harvemman nuoren kanssa. Nuoria on myös ohjattu muihin palveluihin aikaisempaa vähemmän. Nämä muutokset ovat kytkettävissä koronaepidemiaa aiheuttamiin rajoituksiin koko maassa.

- Sovari 2020 -tulosten mukaan asiat, joissa on saatu tukea etsivässä nuorisotyössä, vaihtelevat asiakkaiden sukupuolen mukaan. Neljä eniten käsiteltyä teemaa ovat kuitenkin yleisimpiä niin miehillä kuin naisillakin. Useimmat naiset (74 %) ja miehet (68 %) ovat saaneet keskustelutukea etsivältä nuorisotyöntekijältä. Toiseksi yleisintä on virastoasioiden hoitaminen yhteistyössä: siinä apua oli saanut 59 % naisista ja 56 % miehistä. Tuen saaminen opiskelussa ja työnhaussa ovat seuraavaksi yleisimpiä teemoja etsivässä nuorisotyössä; työnhaussa miehet ovat saaneet tukea naisia useammin.
- Tuensaannin muodot vaihtelevat etsivässä nuorisotyössä myös asiakkaiden iän mukaan. Keskustelutuki, virastoasioiden hoitaminen ja työnhakuasiat ovat yleisimpien tuen muotojen joukossa kaikissa ikäryhmissä. Etenkin nuorimpien kanssa käsitellään myös opiskeluasioita ja etenkin vanhimmat ikäryhmät saavat ohjausta virastoasioihin ja muihin palveluihin pääsemiseen, eli kyseessä voi olla esimerkiksi terveys- tai päihdepalveluiden tarvetta. Raha-

asioita ja asumista käsitellään etenkin 21–25-vuotiaiden kanssa. 21–25-vuotiaat ovat käsitelleet monipuolisimmin erilaisia asioita etsivän nuorisotyöntekijän kanssa.

Sovarisissa nuoret kuvaavat omin sanoin, mitä myönteisiä kokemuksia heillä on etsivästä nuorisotyöstä. Vastauksissa tulee esille työn luotettavuus ja jatkuvuus: etsivät nuorisotyöntekijät koetaan rinnalla kulkijoiksi. Nuoret kokevat, että etsivät ovat aidosti kiinnostuneita heidän tilanteestaan ja avuntarpeistaan. Nuoret tulevat ymmärretyiksi, ilman tuomitsemista. Vastauksissa toistuu usein sana ”aina”, joka kuvastaa palvelun luotettavuutta ja pysyvyyttä tahona, jonka puoleen nuori voi kääntyä milloin vain.

- Apua saa aina, kun tarvitsee, ja on helppo puhua asiasta kuin asiasta.
- Oli ihailtavaa, kuinka minulle löytyi aina aikaa, kun sitä tunsin tarvitsevani.
- Aito läsnäolo ja aito kiinnostus ongelmiini ja niiden parantamiseen.
- Aina hyvin auttavaisia. Tunnen tulevani kuulluksi ja ymmärretyksi.
- Aina saanut semmoista apua, kun on tarvinnut, aina ymmärretty eikä koskaan tuomita. Voi puhua asioista ihan kunnolla ja aina hyvä mieli tullut lähtiessä.
- Kuuntelee ja ymmärtää vaikeitakin asioita ja kokemuksia.
- Asioihin sai vastauksia tosi nopeasti. Tuntuu, että on pidetty huolta, ja ollaan aidosti kiinnostuneita minun asioistani.
- Asioiden tekeminen sekä ongelmien ratkominen yhdessä sujuu helposti sekä tuottaa tulosta eli asiat eivät jää kesken.
- Etsivien kanssa tapaaminen on aina tosi mukavaa. Työntekijät ovat niin iloisia ja kivoja, että tulee itsellekin heti parempi mieli, vaikka kuinka vaikeita asioita ollaan hoitamassa.
- Olen tullut paikalle, kun asiat on olleet jo huonossa jamassa. Olen tietänyt, että täältä saa apua tuomitsematta, joten olen uskaltanut ottaa yhteyttä. Osaava ja lämminhenkinen työote sekä luotto asiakkaaseen. Luottamus syntynyt jo ensimmäisestä kerrasta, kun asiakkaana ollut.

Nuorten kirjoittamissa kuvauksissa etsivästä nuorisotyöstä toistuu myös sana ”kaikki”: nuori voi kääntyä etsivän nuorisotyöntekijän puoleen monenlaisissa asioissa. Olipa nuoren avuntarve millainen tahansa, siihen vastataan. Etsivän nuorisotyöntekijä etsii ratkaisuja nuorten erilaisiin tilanteisiin sekä tukee ja auttaa heitä eteenpäin, hyväntahtoisesti.

- Etsivä nuorisotyö on ihan mahtava! On auttanut todella paljon kaikissa asioissa.
- Etsivä nuorisotyöntekijä ottaa kaikki huolet ja muut asiat hyvin vastaan sekä osaa auttaa niissä todella hyvin.
- Auttanut minua paljon kaikissa asioissa missä olen tarvinnut apua, ja hän on auttanut minua enemmän mitä olisin edes osannut kuvitella, pelkkää plussaa.
- Etsivät tietävät paljon asioita, ja jos eivät tiedä, ottavat asioista selvää. Ja voidaan tehdä keskustelun lomassa jotain yhdessä, esim. kävellä ja käydä tutustuu eri paikkoihin ja harrastaa.
- Aina, kun minulla on ollut huolia, murheita ja ongelmia elämässäni, olen saanut tukea heiltä. Olen saanut apua Kela-asioissa, koulun kanssa, raha-asioissa ja oman jaksamisen kanssa!
- Aina haastavan elämäntilanteen kohdattua olen saanut selkeytettyä asioita kysymällä tukea ja apua nimenomaan etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä, jotka ovat toimineet elämässäni ns. ”fiksiuina ja luotettavina ulkopuolisina aikuisina”.
- Etsivän nuorisotyön avulla asioitani on hoidettu niin paljon eteenpäin, että yksinäni olisin tuskin saanut minikäänlaista muutosta aikaseksi. Tukea on saanut niin yksityiselämän ongelmiin, kuin virallisten tahojenkin

asioihin. On huippua, ettei etsivän työt rajoitu pelkästään työkkärin tai Kelan hakemusten täyttämiseen nuoren kanssa, vaan se on paljon, paljon muutakin.

- Uskomatonta, kuinka paljon ja laajasti sain apua. Asiani otettiin heti asiaksi hoitaa, ja rullat saatiin pyöriin. Monella elämän osa-alueella oli ongelmia, enkä itse tiennyt, mistä aloittaa. Etsivä auttoi kaikissa asioissa, välissä jopa kädestä pitäen.
- Myönteisiä asioita, on esim. se, miten minut otettiin vastaan, ei kyseenalaistettu. Sain heti tarvitsemaani apua ja oli ihanaa, että minun etsivä nuorisotyöntekijä otti vähän niin kuin kaikki asiat hoitoonsa, eikä tarvinnut murehtia niistä.
- He ovat auttaneet minua suunnattoman paljon edellisen vuoden aikana! Olen ollut vakavasti masentunut, yksinäinen ja tarvinnut ajoittain apua arjen askareissa ja elämänhallinnassa. He ovat auttaneet minua löytämään paikkani paikallisesta työpajasta kesällä, auttaneet asuntoni siivoamisessa muutaman kerran, he ovat olleet monta kertaa tukena raha-asioitteni hoitamisessa, kutsuneet moniin tapahtumiin ja tempauksiin mukaan, sekä he auttoivat korjaamaan pyöräni! En voi kiittää heitä heidän antamasta avusta tarpeeksi.

Vastausten mukaan nuoret kokevat, että etsivässä nuorisotyössä edetään yleensä heidän lähtökohtien, osaamisen ja voimavarojen mukaan. Etsivä nuorisotyöntekijä kannustaa nuorta toimimaan, mutta toisaalta ei painosta liikaa.

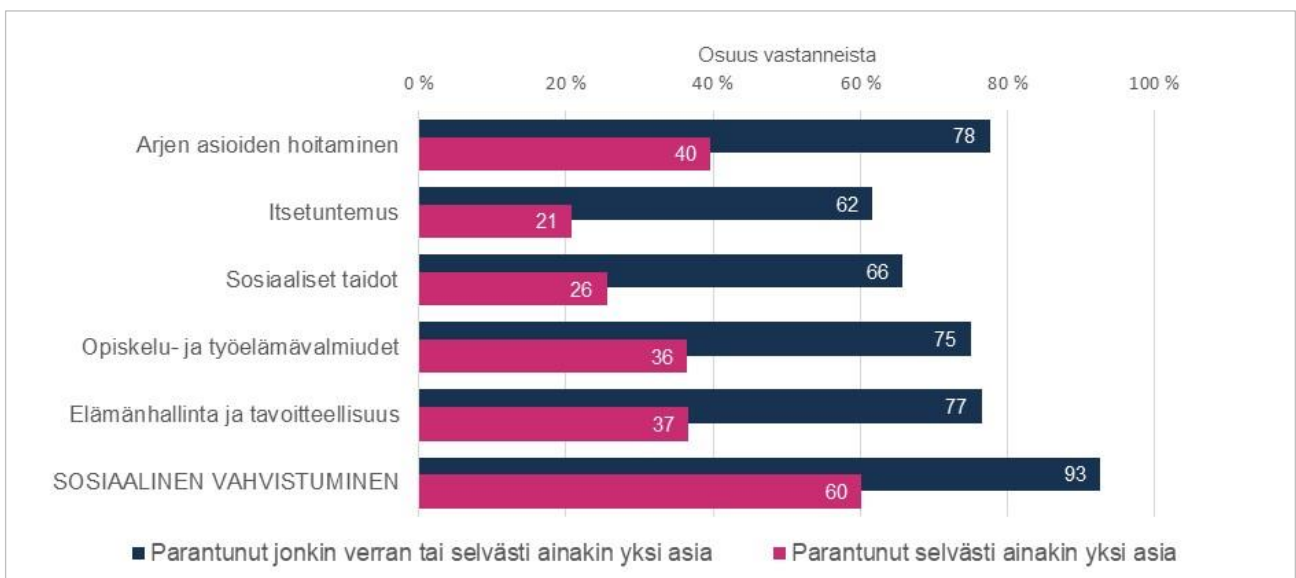
- Etsiväni on aina ollut erittäin kiinnostunut juuri minun elämästäni, hyvällä tavalla. Hän on usein saattanut tarttua toimeen silloin kun itsestäni on tuntunut, että asiat voi vähän jättääkin huomioimatta. Etsivä on tuntunut usein jopa huolehtivalta vanhemmalta tai isosisarukselta ja huomionut tarpeeni erittäin hyvin.
- Jokaista kohdellaan arvokkaasti omana itsenään vertailematta muihin. Autetaan asioiden kanssa laajasti. En tiedä missä olisin ilman tätä apua.
- Etsivä oli helposti lähestyttävä ja kuunteli minua. Etsivä teki kaiken minun jaksamiseni mukaan ja kannusti.
- Etsivä kuuntelee ja osaa suunnitella mitä seuraavaksi tehdään. Antaa paljon vaihtoehtoja ja ehdotuksia. Olen sellainen henkilö, joka ei rupea tekemään ennen kuin potkitaan eteenpäin, niin oli hyvä, että etsiväni uskalsi.
- Nuorisotyön etsivä oli ensimmäinen ihminen, joka osasi kuunnella minua ja selittää asiat minulle tarpeeksi selkeästi.
- Etsivä nuorisotyöntekijä oli sopivasti läsnä. Hän tuki ja opasti, mutta antoi kuitenkin sopivasti tilaa. Hän esitteli paljon uusia mahdollisuuksia, muttei painostanut. Tekemiselle ja hakemiselle annettiin aikaa. Ei ollut kiire mihinkään. Optimistisuus ja iloisuus sai tekemisen tuntumaan merkitykselliseltä.
- Sain tukea koulu- ja työasioissa, apua virastojen kanssa ja saatiin asioita menemään eteenpäin. Myös ohjasi minua eteenpäin toisenlaisille ammattilaisille. Otti huomioon hyvin oman vointini ja kaikki muutkin asiat.
- Etsivä tuki, auttoi ja kuunteli. Tsemppasi minua ja auttoi näkemään vaihtoehtoja.
- Ihana kaveri, jolta saa mahtavia, asiallisia ja laadukkaita neuvoja, suurta tukea ja ymmärrystä. Mielestäni monen teinin on tärkeää nähdä ja ennen kaikkea tuntea ymmärrystä ja hyväksyntää etsivältä nuorisotyöntekijältä!
- Kohdataan ihminen ihmisenä, ei anneta valmiita "vastauksia", vaan tuetaan ja haastetaan pohtimaan itsenäisesti, toki samalla tukien.
- Paikallinen etsivä nuorisotyöntekijä on auttanut minua elämässäni eteenpäin todella paljon. Hän on aidosti kiinnostunut asioistani, ja tsemppaa ja kuuntelee aina tarvittaessa. Hän osaa olla samaan aikaan lempeä mutta myös vähän ankara, ja se on mielestäni pelkästään hyvä asia sillä se haastaa minut miettimään itse. Jos minulla menee elämässä hyvin, hän on aidosti iloinen puolestani.

Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla

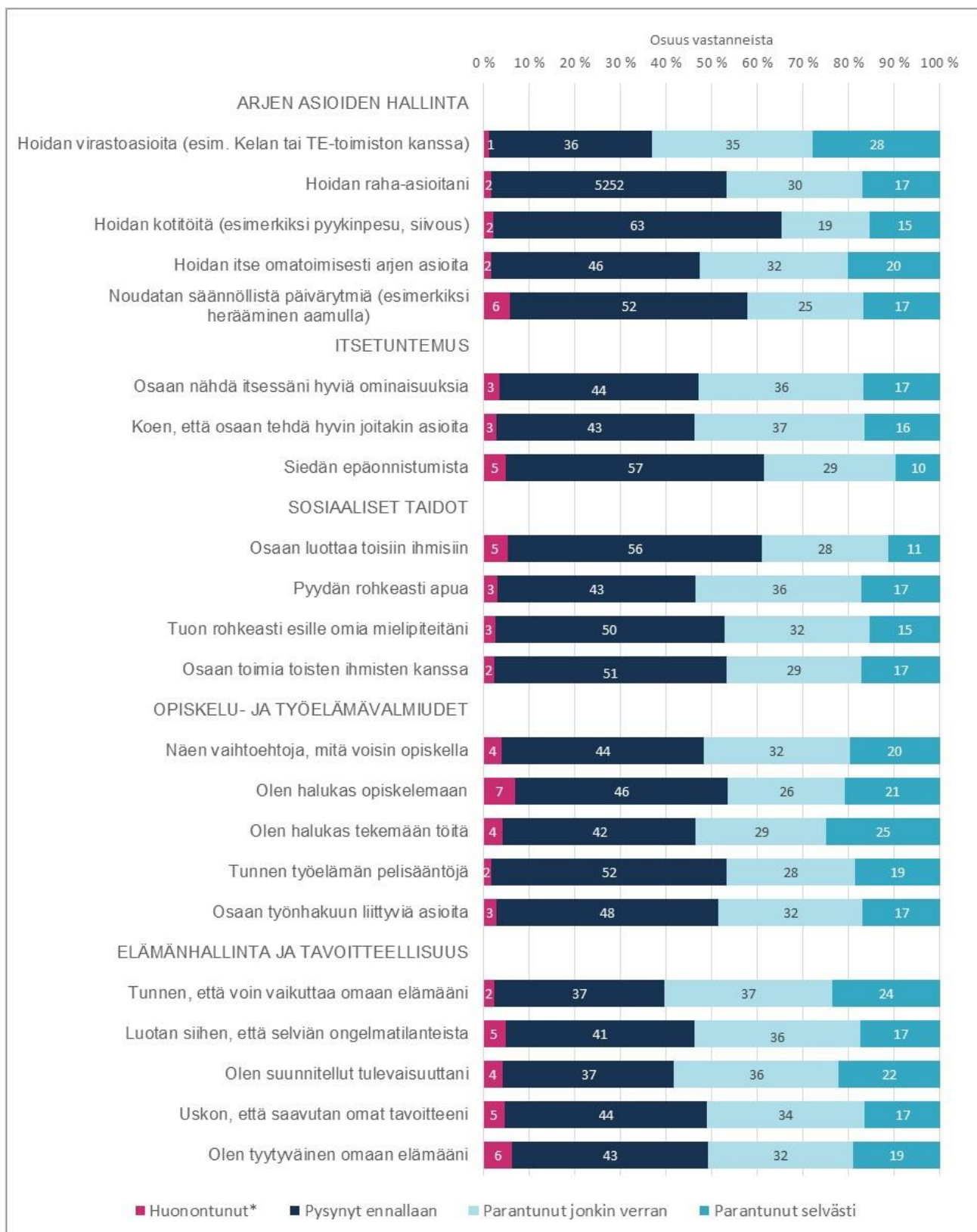
SOVARI-KYSELYYN VASTANNEISTA NUORISTA **93 prosenttia on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla ainakin jonkin verran (kuvio 6). Selkeää muutosta elämäntilanteessaan on kokenut kuusi nuorta kymmenestä (60 %).**

Etsivän nuorisotyön sosiaalisesti vahvistava vaikutus tulee esille laajasti kaikilla tarkasteluun sisältyneillä osa-alueilla: arjen asioiden hoitamisessa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa. Sovari-tulosten mukaan 62–78 % nuorista on kokenut edistysaskelia näillä osa-alueilla etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Erityisesti myönteistä muutosta on koettu arjenhallinnassa, elämänhallinnassa sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksissa: selvää edistystä näillä osa-alueilla koki liki 40 % ja ainakin jonkin verran kehitystä $\frac{3}{4}$ nuorista. Kokemukset siitä, asiat olisivat menneet huonompaan suuntaan, ovat harvinaisia. Kuvio 7 tuo esille lähemmin aihepiireittäin, millaisia myönteisiä tai kielteisiä muutoksia nuoret ovat kokeneet etsivän nuorisotyön aikana.

Nuorten sosiaalisen vahvistumisen kokemukset ovat vähentyneet vuoden takaisin Sovari 2019 -tuloksiin verrattuna. Vähennys on 1–8 prosenttiyksikköä asiakohtaisesti ja on havaittavissa kaikilla sosiaalisen vahvistumisen osa-alueilla. Vähiten heikennystä (yhden prosenttiyksikön verran) on tapahtunut siinä, kuinka suuri osa nuorista on kokenut vahvistumista mahdollisuudessaan vaikuttaa omaan elämäänsä. Nuoret ovat siis edelleen saaneet etsivän nuorisotyön myötä hyvin vahvistusta sille, että he voivat vaikuttaa moniin asioihin elämässään, epidemian tuomista rajoitteista huolimatta.

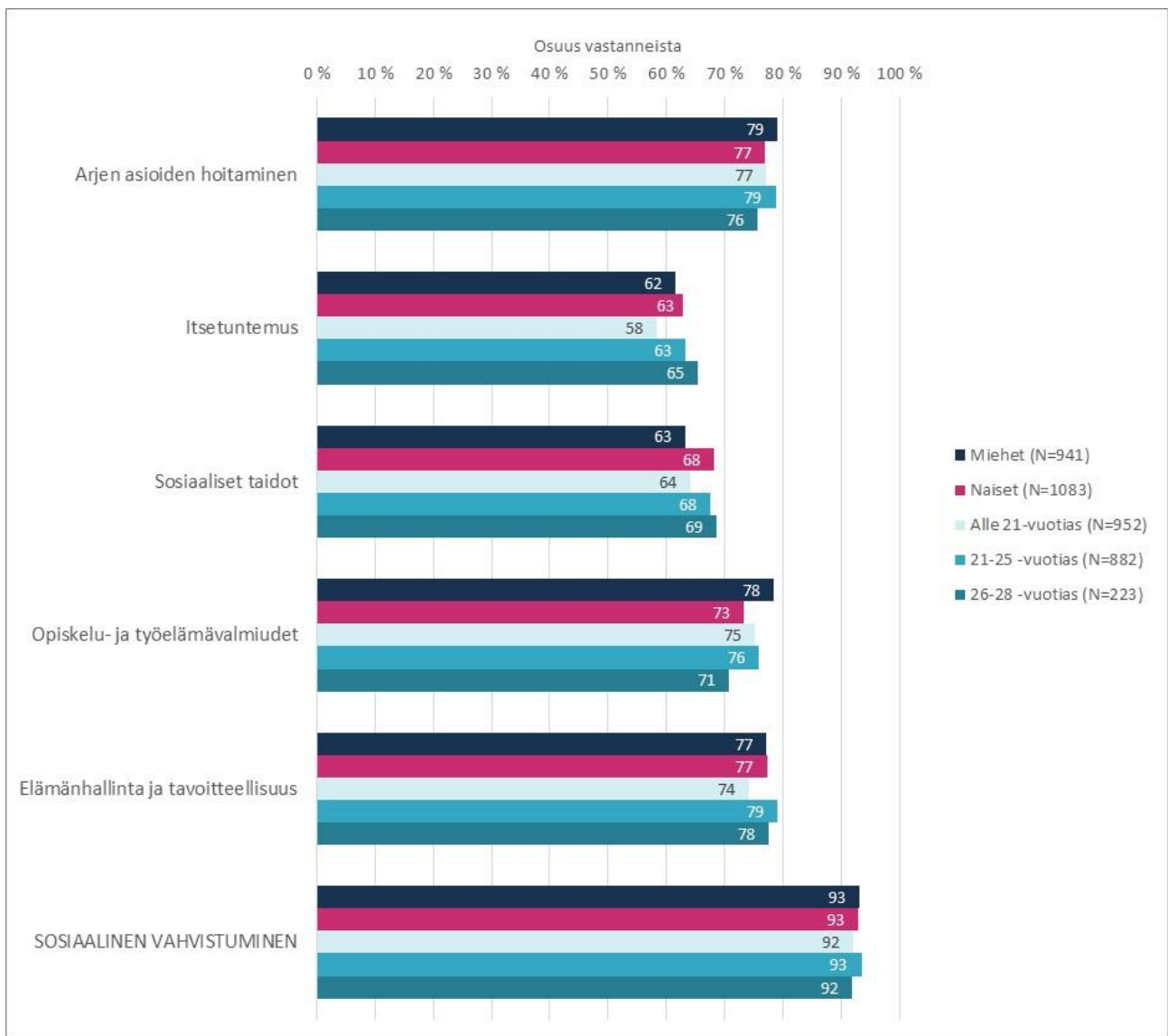
Kuvio 6. Etsivän nuorisotyön Sovari 2020 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokema sosiaalinen vahvistuminen osa-alueittain etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=2136).

Kuvio 7. Etsivän nuorisotyön Sovari 2020 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset muutoksista elämäntilanteessaan etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=2136).

Kuviossa 8 tarkastellaan ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan sosiaalisen vahvistumisen kokemuksia osa-alueittain.

- Valtaosa sekä naisista että miehistä on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Naiset ovat kokeneet enemmän edistysaskelia sosiaalisissa taidoissa ja nimenomaan rohkeudessa kanssakäymiseen. Miehet ovat kokeneet edistymistä naisia enemmän työelämävalmiuksissaan: he ovat saaneet lisää motivaatiota tehdä töitä sekä oppineet työelämän pelisääntöjä ja työnhakua. Erityisesti miehet ovat omaksuneet myös arjenhallinnan taitoja.
- Sosiaalista vahvistumista on kokenut valtaosa kaikkien ikäluokkien nuorista, jotka ovat vastanneet Sovari-kyselyyn. Nuoret kokevat sosiaalista vahvistumista yleensä samanaikaisesti useilla eri osa-alueilla etsivän nuorisotyön aikana. Itsetuntemuksen ja sosiaalisten taitojen vahvistumista on koettu etenkin 26–28-vuotiaiden ikäryhmässä.
- Sosiaalinen vahvistuminen on kahden peräkkäisen vuoden Sovari-tulosten mukaan vähentynyt erityisesti alle 21-vuotiaiden ikäryhmässä. Ehkäpä koronarajoitukset ovat tuoneet haasteita erityisesti nuorimpien elämässä ja kokemuksissa, kun taas varttuneemmat nuoret ovat pärjänneet keskimääräisesti paremmin.

Kuvio 8. Osuudet sukupuolen ja ikäryhmän mukaan etsivän nuorisotyön Sovari 2020 -kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista jossain määrin tai selvästi etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Nuoret ovat kokeneet **arjenhallinnan** parantuneen erityisesti virastoasioiden hoitamisessa (63 % vastaajista) ja yleisessä omatoimisuudessa arjen asioiden hoitamisessa (53 %) etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Nuorista lähes puolet on saanut ryhtiä raha-asioiden hallintaan (47 %) ja päivärytmiin (42 %). Yli kolmannes (35 %) on kokenut edistystä kotitöiden hoitamisessa.

- Niin miehet kuin naisetkin ja kukin ikäryhmä ovat kokeneet myönteisiä muutoksia erityisesti virastoasioiden hoitamisessa ja yleisessä omatoimisuudessa arkiaskareissaan.
- Etenkin miehet kokevat saaneensa ryhtiä arjenhallintaan.
- Etenkin 26–28-vuotiaat arvioivat saaneensa päivärytmiä paremmaksi, lisää omatoimisuutta arjen asioiden hoitamiseen ja hoidettua paremmin kotitöitä.
- Raha-asioiden hoitaminen on parantunut eniten nuorimmissa ikäryhmissä.

Arjenhallintaan liittyvät asiat tulevat esille useissa nuorten vastauksissa kysymykseen, millaista apua tai tukea he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä:

- Etsivä on auttanut minua hädässä, kun en ole itse osannut asioita.
- En ole mökkihöperöitynyt, kun on päässyt juttelemaan jonkun kanssa välillä. Olen myös saanut apua byrokraattisen koneiston kanssa selviytymisessä.
- Auttavat minua aina tarvittaessa kouluasioissa ja koti askareissa aina tarpeen vaatiessa.
- Etsivä oli mukana tapaamisissa esim. lääkärin ja sosiaalityöntekijän kanssa, joihin en pystynyt yksin menemään, ja etsivä kyseli kuulumisiani kuukausittain, joka sai oloni tuntumaan siltä että minusta välitetään.
- Esim. Kela yms. asioiden lisäksi saanu apua ja neuvoja monissa muissakin asioissa, luotettavuus, ymmärtää hyvin eri elämäntilanteita, joustavuus, se että asiointi on vapaaehtosta ja työntekijä auttaa muttei painosta.
- Auttanut monessa eri asiassa, raha-asioiden auttamisessa peliongelman takia ja käynyt päihdekllinikalla mun kanssa.
- Auttaneet asioiden järjestämisessä ja eteenpäin laittamisessa, tukeneet ja kannustaneet.
- Etsivä nuorisotyö on ollut ainoa taho, josta olen saanut tarvittaessa saman tien konkreettista apua (vrt. esim. valtion virastot, terveydenhuolto). Työntekijät ovat olleet aina helposti lähestyttäviä, ja olen tuntenut, että minua kuunnellaan.
- Olen saanut apua Kela- ja TE-toimistoasioiden hoitamisessa, kuten myös työnhaussa. Minua on kannustettu hyvin ja olen saanut aina apua etsiviltä, kun olen tarvinnut.
- Jeesas rahojen kanssa ja aloin saada toimeentulotukea.
- Etsivän nuorisotyön työntekijät ovat aitoja, rehellisiä ja heillä on todellinen halu auttaa nuoria, joka on hyvin tärkeää. Etsivältä nuorisotyöltä olen itse saanut keskusteluapua arjen hallintaan ja ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa, ja siitä on todella ollut apua ja hyötyä. Kiitos.
- Etsivä on auttanut ja kannustanut minua omilleen muutossa, sekä hakemusten täyttämässä Kelaan. Etsivä on ohjannut minut myös nuorisopsykiatrille saamaan ammattilaiselta keskusteluapua.
- On ollut todella suuri apu, että ajokortittomana ihmisenä etsivä on kuskannut minua, mikäli minun on pitänyt hoitaa asioitani toisella paikkakunnalla.
- Etsivä auttoi minua aloittamaan eroprosessin huonosta suhteesta ja oli tukena kaikissa käytännön asioissa sekä kertoi minulle mahdollisuuksia henkisen tuen hakemiseen ammattilaisilta. Sain asiat hoidettua ennätysajassa, erotilanne oli helppo ja sain etsivältä tukea myös muuton jälkeen. Aivan mahtava persoona, jota ilman olisin luultavasti edelleen huonossa suhteessa uskaltamatta lähteä siitä pois.

- Olen saanut henkistä tukea ja hyviä neuvoja, kun niitä on tarvinnut, sekä apua ihan arkisiin ongelmiin. On mukavaa, kun on henkilö, joka ohjaa oikeaan suuntaan sekä antaa ohjeita liittyen eri palveluihin (lääkäri, Kela tms.).
- Paljonkin. Olin aivan hukassa ja en tiennyt miten pärjätä vaikeassa elämäntilanteessani. Nuorisotyö auttoi PALJON, enkä ilman heitä olisi jaksanut kaikkea paperisotaa ja asunnon etsimistä vielä siinä tilanteessa.
- Luottamus. Ja se, että aina ne keksii keinon vaikka joku tuntuis itselle mahdottomalta. Esim. hankalien paperien täyttö. Aina tulee niiltä sellainen olo, että tästä selvitään.
- Auttanut minua asioissa, joita en olisi muuten saanut välttämättä kokonaan itse tehtyä, on se sitten johtunut laiskuudesta, osaamattomuudesta tai sen hetkisestä ahdistuneisuudesta ja stressistä.
- Oma etsiväni vaikutti myönteisesti vuokra-asunnon saamiseen luottotiedottomana.
- Oli tosi paljon helpompi käydä tutustumassa tukiasuntoon, kun etsivä oli mukana.
- Opetti helppoja hyviä arkiruokia, joten olen saanut ruokaa tehtyä edes kerran viikossa. Auttanut korona-aikana saamaan itseni ulos edes kerran viikossa. Auttanut myös Kela-asioiden hoitamisessa.
- Olen hyvin tyytyväinen, miten minua autettiin ja neuvottiin esimerkiksi, kun tuli vuokran kanssa ongelmia sekä sähkölaskujen maksamisen kanssa. Etsivä nuorisotyö on myös auttanut minua monessa muussakin asiassa menemään eteenpäin. Kokonaisuudessaan olen hyvin kiitollinen tästä toiminnasta :)
- Olen saanut tukea selvänä pysymiseen.
- Päihdeongelmastani keskusteltiin asiallisesti, ottaen omat tavoitteeni huomioon ja sain tukea tavoitteiden saavuttamiseen.

Itsetuntemuksen ja itsetunnon koheneminen etsivän nuorisotyön myötä on liittynyt erityisesti siihen, miten hyvin nuoret tunnistavat ja arvostavat taitojaan ja ominaisuuksiaan. Sovariin vastanneista nuorista 54 % on saanut entistä paremman käsityksen omista taidoistaan ja 53 % ominaisuuksistaan etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

- Niin miehet kuin naisetkin ovat kokeneet itsetuntemuksen ja itsetunnon kohenemistä etsivän nuorisotyön myötä. Etenkin naiset tunnistavat entistä paremmin omaa osaamistaan.
- Nuorten itsetuntemus on vahvistunut sitä enemmän, mitä vanhempia he ovat. 26–28-vuotiaista yli 60 % on saanut paremman käsityksen osaamisestaan. Heistä 45 % on oppinut myös sietämään paremmin epäonnistumista, siitä lannistumatta.

Itsetuntemuksen koheneminen tulee esille nuorten sanoittamissa kuvauksissa, mitä hyötyä he kokevat saaneensa etsivästä nuorisotyöstä:

- Olen saanut itseluottamusta enemmän, kun minulla on nuorisotyöntekijä ollut tukena.
- Olen saanut keskusteluapua ja sitä kautta vahvistanut minäkuvaani.
- Sain tukea ongelmiini. Löysin hyviä puolia itsestäni. Sain selville mitä erilaisia opiskelupaikkoja on. Löysin hyviä piirteitä itsestäni.
- Tuo päivärytmiä, siedättää ihmisten kanssa olemiseen, tuntuu että ei tarvitse olla mikään elämän supersuoritaja, jolla on ammatti, työ, perhe ja oma koti, ja silti minä merkitsen ihmisenä ja olen yhtä arvokas.

Etsivillä nuorisotyöntekijöillä on merkittävä rooli nuorten **mielenterveyden** tukijoina. He kannattelevat ja neuvovat nuoria selviämään vaikeiden elämäntilanteiden läpi. Keskustelut etsivien kanssa helpottavat nuorten yksinäisyyttä, stressaantuneisuutta ja ahdistusta. Etsivä nuorisotyö kohentaa nuorten mielialaa vaikeina aikoina.

- Ahistus on vähentynyt ja on ollu tekemistä vapaa-ajalla eikä oo tarvinnu vaan jäädä kotiin tylsistymään.
- Auttanut purkamaan tunteita, joita patoutuu elämässä välillä.
- En stressaa enää niin useasti asioista.
- Etsiville nuorisotyöntekijöille on helppo puhua, ja heidän kanssa jutteleminen saa mielen paremmaksi ja kevyemmän olon.
- Oon saanut tukipilarin etsivästä ja keskusteluavun paremmin kuin mistään muusta valtion tarjoamasta palvelusta. Arvosana on 10/10!!
- Etsivä oli mukana tapaamisissa esim. lääkärin ja sosiaalityöntekijän kanssa, joihin en pystynyt yksin menemään ja etsivä kyseli kuulumisiani kuukausittain, joka sai oloni tuntumaan, siltä että minusta välitetään.
- En tunne olevani samalla tavalla yksin.
- Etsivän työntekijän puheille saa mennä puhumaan, semmoisena kun itse on. Uskaltaa puhua kipeistäkin asioista. Koska oma perhetilanteeni on haastava, ja minä koen tukevani muita perheen jäseniä. Saan etsivältä tukea omaan jaksamiseen, sekä voimia kannatella läheisiäni.
- Etsivästä nuorisotyöstä löytyi ihminen, joka on ollut monessa mielessä niin iso apu, ettei ole edes sanoja kiitollisuudelle. Olen saanut todella paljon etenkin henkistä tukea, mikä on ollut aikanaan tärkeää.
- Etsivät ovat tosi mukavia ja aidosti läsnä. Piristävät tosi paljon, kun ei juuri muita ihmisiä ole, joille asioista kertoa.
- Ilman nuorisotyötä ja heidän tukea en olis varmaa edes hengissä.
- Keskustelut on auttaneet mua käymään läpi nuoruudessa tapahtuneita ikäviä juttuja, ja oon hakenut apua muualtakin etsivän nuorisotyöntekijän avustuksella.
- Olen saanut paljon keskustelutukea minua vaivaavissa asioissa.
- Olen tullut kuulluksi ja saanut tukea ongelmatilanteissa. Kuunteluapu on ollut tärkeää sekä se, että olen saanut etsivästä tuen käynneille esim. psykiatrian polille, jos olen tarvinnut tukea.
- Etsivä nuorisotyöntekijä kannatteli minua suureksi osaksi yksin korona-ajan tuomien uusien haasteiden edessä. Oli ihailtavaa, kuinka minulle löytyi aina aikaa, kun sitä tunsin tarvitsevani. Useina päivinä juuri tämä työskentely oli ainoa syy, miksi jaksoin nousta ylös sängystä tai nähdä vielä jonkinlaista toivoa tulevassa. Myöskään ystäväni äkillinen kuolema tai muut mieleeni nousseet asiat eivät koskaan olleet liian suuria käsiteltäviksi ja vaikka yhdessä ihmeteltäviksi. Oli ihanaa, että pystyi luottamaan siihen, että edes joku kulkee rinnalla – vaikka sitten etäyhteyksillä ja nimimerkin takaa.

Sosiaalisten taitojen kehittyminen liittyy erityisesti rohkeuteen kanssakäymisessä ja vuorovaikutustaitoihin. Sovariin vastanneista nuorista 53 % on saanut lisää rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä ja 47 % rohkeutta tuoda esille omia näkemyksiään. Joka toinen nuori (47 %) arvioi, että omat taidot toimia yhdessä toisten ihmisten kanssa ovat parantuneet. Monet nuoret (39 %) kokevat myös, että he voivat luottaa toisiin ihmisiin entistä paremmin.

- Etenkin naiset ovat saaneet lisää rohkeutta vuorovaikutukseen muiden ihmisten kanssa etsivän nuorisotyön myötä.
- Miehet kokevat hieman naisia enemmän saaneensa lisää taitoja toimia muiden ihmisten kanssa.
- Rohkeus ja taidot vuorovaikutuksessa ovat lisääntyneet eniten varttuneimmilla nuorilla. Etenkin 26–28-vuotiailla on vahvistunut taito toimia toisten ihmisten kanssa sekä rohkeus pyytää apua ja tuoda esille näkemyksiään.

Sovari-kyselyssä nuoret ovat kertoneet omin sanoin yksinäisyydestä ja sosiaalisissa tilanteissa kokemistaan vaikeuksista sekä niihin saamastaan tuesta etsivältä nuorisotyöntekijältä:

- Etsivä nuorisotyö oli minulle pelastus opintoihin hakeutumisessa ja sosiaalisten pelkojen poistamisessa. Sain apua ja tukea, sekä ryhmän kautta pääsin harjoittelemaan ihmisten kanssa olemista ja altistamaan itseni sosiaalisille tilanteille. Sain viikkooni kivaa tekemistä. Elämänhallinnan ongelmia minulla ei juurikaan ollut, mutta niille, joilla on, on palvelu varmasti vieläkin antoisampaa.
- Etsivän nuorisotyön työntekijät ovat aitoja, rehellisiä ja heillä on todellinen halu auttaa nuoria, joka on hyvin tärkeää. Etsivältä nuorisotyöltä olen itse saanut keskusteluapua arjen hallintaan ja ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa, ja siitä on todella ollut apua ja hyötyä. Kiitos.
- Omien sosiaalisten kykyjen paraneminen. Osallistuminen Nuotta-leirille. Kyky toimia yhteiskunnan jäsenenä on parantunut.
- Saan tukea omiin tuntemuksiini mitä tämänhetkinen elämäntilanteeni on tuonut mukanaan. Sekä saanut apua mihin mennä, jotta pääsisin tapaamaan/tutustumaan saman ikäluokan ihmisiin kuin minä.
- Olen kokenut, että minua on kuunneltu ja että minun asioista ollaan oltu aidosti kiinnostuneita. Olen myös saanut uutta sisältöä elämäni etsivän nuorisotyön myötä, esimerkiksi ollaan käyty katsomassa teatteriesityksiä ja kierrelty yhdessä kirpputoreilla. Etsivän nuorisotyön kautta pääsin kuntouttavaan työtoimintaan. En ole ollut enää niin yksinäinen, kun olen saanut tavata etsivää nuorisotyöntekijää. Etsivän nuorisotyöntekijän kanssa on ollut todella helppo puhua.

Opiskelu- ja työelämävalmiuksien vahvistuminen näkyy nuorissa erityisesti siinä, että 52 % heistä tuntee entistä paremmin opiskeluun liittyviä vaihtoehtoja, 53 % on halukkaampi tekemään töitä ja 49 % osaa hakea paremmin töitä. Lähes joka toinen nuori on myös entistä halukkaampi opiskelemaan ja tuntee työelämän pelisääntöjä aiempaa paremmin.

- Opiskeluvalmiuksien osalta etenkin miehet näkevät entistä paremmin, mitä voisivat alkaa opiskella.
- Miehillä työelämävalmiudet ovat vahvistuneet enemmän kuin naisilla: miehet kokevat saaneensa lisää motivaatiota tehdä töitä sekä osaavat hakea töitä ja tuntevat työelämän pelisääntöjä entistä paremmin. Tämä voi liittyä miesten elämäntilanteeseen, sillä Sovariin vastanneista miehistä suuri osa (31 %) oli työttömänä, kun taas naisissa oli enemmän opiskelijoita. Miehillä työnsaanti on voinut olla yleisempi tavoite kuin naisilla.
- Alle 26-vuotiaat ovat jäsentäneet opiskeluvaihtoehtoja sekä oppineet työnhakua ja työelämän pelisääntöjä hieman enemmän kuin varttuneemmat nuoret etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Opiskelu- ja työelämävalmiuksiin saatu tuki ja koetut muutokset tulevat vahvasti esille nuorten kuvauksissa siitä, mitä he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä:

- Auttoivat eroon koulutukseen liittyvästä solmusta.
- Ensikerran sain apua, kun oli vaikeaa koulussa ja olin vähällä keskeyttää, etsivän kanssa käytiin vaihtoehtoja läpi ja päädyin hakemaan toiseen kouluun sekä siirtoa koulun sisällä mieluisempaan koulutukseen, mihin sitten pääsinkin.
- Erittäin hyvä apu opinto/työnhakuasioissa.
- Antaa uusia näkökulmia monissa arjen, opiskelun, työn ja tulevaisuuteen liittyvissä asioissa. Rohkaisee minua ja luo uskoa, kun itseeni iskee tunne, etten osaa ja selviä tilanteesta.
- Auttavat minua aina tarvittaessa kouluasioissa ja kotiaskareissa.
- Etsiväni auttoi minua muuttamaan takaisin kotipaikkakunnalleni kesken opiskeluiden, ja hän myös avusti koulupaikan hankkimisessa.
- Etsivätyön ansiosta en lopettanut koulua kesken.

- Etsivän työntekijän kanssa löysin uuden alan, mihin hakea opiskelemaan.
- On paljon saanu apua koulupaikkojen hakemisessa ja oman alan löytämisessä.
- Heidän avulla sain kesätöitä ja sain selvitettyä kouluasioitani. Sain tekemistä vapaa-ajalle ja tunnen, että heitä oikeasti kiinnostaa asiani. Olen heille todella kiitollinen.
- Hän tukee ja auttaa minua kaiken mahdollisin keinoin, ilman häntä en olisi uskaltanut aloittaa opiskelua ja alkaa elää omillaan.
- Kaikki tuki, apu ja tietämys mitä olen saanut ollut todella hyvää ja auttanut paljon. Etsivän avulla pääsin kuntoutukseen ja sieltä opiskelemaan ammattia, johon valmistun muutaman viikon päästä. Ilman etsivää en olisi tähän pystynyt.
- Etsivä nuorisotyöntekijä oli ensimmäinen ihminen, joka ei antanut periksi koulutehtävien tekemisessä kansani. Sen ansiosta on tullut monien vuosien hyvät muistot.
- Olen saanut apua monissa elämäntilanteissa. Opiskeluaikana tsemppiä opiskeluun, tukien hakemisessa. Työelämässä palkkojen selvityksessä ja omista oikeuksista. Perhetukien hakemisessa ja viimeisimmäksi apua ADHD-terapian edistämiseksi.
- Etsivät ovat auttaneet minua saavuttamaan haaveitani työn ja opiskelun suhteen. He ovat olleet hyviä tsemppareita, etten luovuta, vaikka heti ei tärppää.
- Olen saanut arkeni rullaamaan selkeästi paremmin. Olen saanut hyvää oppia työyhteisössä toimiseen.
- Olisin varmasti edelleen aivan hukassa sen suhteen, mitä haluan elämälläni tehdä, ellen olisi saanut apua etsivältä opiskeluhakujen, työssäoppimisten ja työpaikkojen suhteen.
- Oon saanu tosi paljon tukea kouluun liittyvissä asioissa. Etsivä nuorisotyön avulla oon saanu eri aloille tutustumiskäyntejä ja oon saanu tietoa eri opiskelumahdollisuuksista.
- Ovat auttaneet useassa eri asiassa, esim. asunnonhankinnassa ja työpaikan saannissa. Ilman etsivää nuorisotyöntekijää en olisi myöskään tiennyt työkokeilusta, jonka voi suorittaa. Oli erityisen hyvä, että etsivä nuorisotyöntekijä tuli puhumaan minulle suoraan elämästäni ja tulevaisuuden suunnitelmistani, sillä muuten en olisi varmaan vaivautunut ottamaan heihin yhteyttä myöhemmin.
- Auttanu monissa jutuissa. Täytettiin yhdessä Kela-juttuja ja hommasi työkokeilupaikan. Ihan jees.
- Etsivä nuorisotyö avaa erilaisia mahdollisuuksia esimerkiksi ammatinvalinnassa.
- Olen saanut itsevarmuutta ja rohkeutta opiskelupaikan hakemiseen.
- Olen saanut paljon apua koulutehtävien kanssa ja myös olemme yhdessä etsivän kanssa harjoitelleet auto-koulun teoriakoetta varten.
- Heidän kautta saanut vinkkejä työelämään, tietoa erilaisista työllistymiskursseista.
- Olen edennyt työelämässä oikeaan ja parempaan suuntaan, ja nyt tiedän mitä tulevaisuudeltani haluan.

Nuorten **elämänhallinnan** vahvistuminen näkyy etsivässä nuorisotyössä monin tavoin siinä, miten nuoret suhtautuvat tulevaisuuteensa. Sovariin vastanneista nuorista 60 % tuntee entistä vahvemmin, että voi itse vaikuttaa oman elämänsä kulkuun, ja 58 % on tehnyt entistä selkeämpiä suunnitelmia tulevaisuuteen. 54 % nuorista uskoo entistä vahvemmin siihen, että selviää mahdollisista ongelmatilanteista niitä kohdatessaan. Joka toisen nuoren tyytyväisyys elämään lisääntyi etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

- Miehet ovat kokeneet elämänhallinnan vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla enemmän kuin naiset. Lähempi tarkastelu osoittaa, että etenkin miehillä on lisääntynyt luottamus siihen, että elämässä voi saavuttaa itselleen mielekkäitä tavoitteita ja haasteista voi selvitä.

- Elämänhallinnan vahvistumista ovat yleensä kokeneet kaikenikäiset nuoret. Tyytyväisyys omaan elämään ja tunne siitä, että voi vaikuttaa omaan elämäänsä, on vahvistunut erityisesti 26–28-vuotiailla nuorilla.

Elämänhallinnan vahvistuminen tulee esille monien nuorten kuvauksissa, mitä he kokevat saaneensa etsivästä nuorisotyöstä:

- Olen saanut apua monessa asiassa ja mieleni on luottavaisempi, kun minua autetaan. Olen todella kiitollinen, että tällaista palvelua on olemassa. Minulla on huomattavasti varmempi olo tulevaisuuden suhteen, kun voin luottaa, että apu on aina lähellä ja minun toiveitani kuunnellaan sekä kunnioitetaan.
- Etsivä loi minulle tukevan pohjan elämälle, josta lähteä nousemaan ylös.
- Etsivä nuoriso-ohjaajani on hyvällä tavalla "potkinut minua eteenpäin" huonoista ajatuksistani ja saanut siirrettyä voimavarani tulevaisuuteeni uudelleen rakentamiseen.
- Etsivä nuorisotyö antoi minulle tukea ja uusia mahdollisuuksia edetä niin elämässä kuin myös työelämässä. Elämäni ei olisi sama ilman tätä apua.
- Etsivä nuorisotyöntekijä on auttanut minua ratkaisemaan elämäni solmuja.
- Etsivä nuorisotyöntekijä on saanut valettua minuun uskoa, että kaikki kääntyy parhain päin.
- Etsivän jaksava ja empaattinen asenne tuo ainakin itselle olon, että ei voi luovuttaa. Viitseliäs ja yrittävä ote tarttuu.
- Etsivän nuorisotyön kautta löysin seuraavan askeleen elämässäni.
- Etsivät ovat olleet helposti tavoitettavissa oleva taho. He ovat auttaneet minua aikuisuuden haasteiden kanssa.
- He olivat todella mukavia ja nostivat minut pohjalta suoraan sinne, minne halusin. Ilman heitä en olisi nyt tässä tilanteessa.
- He saavat tulevaisuuden näyttämään valoisalta, vaikka lähtötilanne olisi huono.
- Hän on auttanut minua menemään eteenpäin elämässä ja kannustanut paljon.
- Joka kerta, kun olen käynyt siellä, on vienyt minua elämässäni eteenpäin.
- Jokainen käynti on ollut mukava ja hyödyllinen, ja olen löytänyt uusia näkökulmia elämäni ja ongelmieni tarkasteluun. Mielestäni on myös aivan ihanaa, että työntekijöiden kanssa voi jutella myös niitä näitä, kun muut asiat on selvitelty.
- Jokaisen tapaamiskerran jälkeen olen todella iloinen ja voimaantunut. Sain tavoitteeni tehtyä ja asetimme uuden tavoitteen. Olen menossa sitä kohti ja uskon että tulevaisuudessa jokainen tapaamisemme on yhtä antoisa!
- Koen, että olen saanut apua asioihin, joita en olisi itsekseni saanut hoidettua ja myös kannustusta yrittämään uusia asioita, mitä en ennen ole uskaltanut koittaa. Etsivän kanssa keskusteluista on jäänyt hyvä fiilis aina lähtiessä ja on löytynyt paljon enemmän mahdollisuuksia, mitä voi tulevaisuudessa tehdä kuin itse olen ajatellut.
- Kokemukseni etsivästä nuorisotyöstä on pelkästään positiivisia! Etsivälle oli helppo puhua vaikeistakin asioista ja tunsin oloni välitetyksi. Minua ei myöskään tuomittu virheistäni. Etsivä jaksoi kehua, kannustaa ja auttaa kaikin tavoin. Alkoholin liikkäytöstä minulle "saarnattiin" ja puhuteltiin, mutta ei pahalla sävyllä. En tiedä olisinko tajunnut vähentää alkoholin käyttöä, jos minulle ei olisi siitä jämäkästi sanottu suoraan, kiitos siis siitä! Etsivän työ on mielestäni erittäin arvokasta! Jos minulla ei olisi ollut etsivää nuorisotyötä rinnallani, niin elämäntilanteeni ei varmastikaan olisi niin hyvä mikä se nyt on.
- Etsivä nuorisotyö on ehdottoman tärkeää työtä - ja ansaitsee kaiken tarvitsemansa tuen. Etsivä nuorisotyö saa niin monen nuoren oikeille raiteille, että ei enää itselläkään sormet riitä laskemiseen - pitkään aikaan ole riittänyt.

- Nyt olen jo tovin ollut päihteittä ja ylpeä siitä. Siitä itse kiitän tätä nuokkarin väkeä ja tukea, jota olen heiltä saanut. Ja erityisesti sitä kohtelua, että tunnen itseni ihmiseksi ja minua ymmärretään.
- Olen saanut apua ja tukea kaikenlaisissa asioissa. Mm. opiskelu, oma terveys, harrastukset, raha asiat ja perhesuhteet. Olen päässyt elämässä takaisin "raiteilleen" avun ansiosta.
- Olen saanut heidän avullaan elämästäni kiinni uudestaan kaikkien vaikeuksien jälkeen.
- Olen voinut suunnitella elämäni eteenpäin, uusia ideoita, uutta motivaatiota.
- Sain tarvitsemani avun ja todella hyvällä asenteella ja tuella varustettuna, olen tyytyväinen nykyiseen elämäntilanteeseen. Suurin osa siitä on etsivä nuorisotyön ansiota!
- Se, että pystyn luottamaan ja ehkä paremmin sanoen uskomaan oman avun tarpeeseen ja saantiin nyt, kuin ennen en olisi turvautunut kehenkään. Se, että on joku ulkopuolinen, jonka kanssa voi vain keskustella, oli se sitten mistä tahansa asiasta. Se, että on joku, johon voi 100 % luottaa olevan tukena, kun yritän kuntoutuksen kautta saada itseni siihen tilanteeseen, että voin aloittaa työt tai opiskelun, tai muutenkin kun haluan yrittää jotain uutta, ilmoittautua ryhmiin jne. Ihan yleisesti, että on joku, joka auttaa asiassa kuin asiassa, jos on tarvetta, mutta myös, että voi joskus vain ottaa rennosti ja keskustella.
- Pääsin jatkamaan elämäni uuteen suuntaan vaikeasta tilanteesta huolimatta.

Etsivässä nuorisotyössä asiakkuudet voivat jatkua useita vuosia. Välillä yhteydenpito työntekijän ja nuoren välillä voi olla tiiviimpää, välillä voi tulla taukoa nuoren tilanteen ja tuentarpeiden muuttuessa. Hieman yli puolet Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista oli yhteydessä etsivän kanssa enintään kerran kuukaudessa. Toinen puoli vastaajajoukosta piti yhteyttä etsivän kanssa vähintään pari kertaa kuukaudessa. Yli neljäsosalla yhteydenpito oli viikoittaista. Sovari 2020 -kyselyyn vastanneet olivat keskimääräisesti harvemmin yhteyksissä etsivän kanssa kuin vuoden 2019 kyselyyn vastanneet.

Sovariin vastanneista nuorista joka kolmas oli ollut yhteyksissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa alle puolen vuoden ajan. Yhteensä lähes 60 % heistä oli ollut etsivän nuorisotyön asiakkaana enintään vuoden. Loput yli 40 % vastanneista oli pysynyt etsivän nuorisotyön piirissä yli vuoden ajan ja liki neljännes yli kaksi vuotta.

Alle puoli vuotta asiakkaana olleiden yhteydenpito etsivän nuorisotyöntekijän kanssa on hieman aktiivisempaa kuin pitempi-ajaisilla asiakkailla. Heistä joka kolmas pitää etsivän kanssa yhteyttä viikoittain.

- Nuorten kokemus etsivästä nuorisotyöstä on yhtä myönteinen riippumatta siitä, kuinka pitkään he ovat olleet etsivän nuorisotyön asiakkaana.
- Tavallisimmin nuoret ovat saaneet ensimmäisen puolen vuoden aikana keskustelutukea sekä hoitaneet virastoasioita etsivän kanssa. Monet heistä ovat saaneet tukea myös opiskeluun, työnhakuun tai muihin palveluihin pääsemiseen.
- Puoli vuotta etsivien asiakkaana olleista nuorista 90 % on kokenut sosiaalista vahvistumista ja yli puolet heistä on kokenut jonkin selkeän myönteisen muutoksen elämäntaidoissaan.
- Nuoret ovat kokeneet edistymistä useimmilla sosiaalisen vahvistumisen osa-alueilla jo ensimmäisen puolen vuoden aikana: joka toinen nuori on saanut paremman käsityksen omasta osaamisestaan, saanut lisää rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä, tehnyt suunnitelmia elämässä eteenpäin ja havainnut vahvemmin, että voi vaikuttaa omaan elämäänsä.

Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat olleet etsivän asiakkaana yli kaksi vuotta, liki 30 % pitää yhteyttä etsivän kanssa viikoittain. Yhteydenpito vaihtelee ajan myötä ja voi taukojenkin jälkeen aktivoitua säännölliseksi.

- Nuorten kanssa on käsitelty erilaisia asioita sitä laajemmin, mitä pidempään asiakkuus etsivässä nuorisotyössä on kestänyt. Yli kaksi vuotta etsivän nuorisotyön asiakkaana olleista nuorista 80 % on saanut keskustelutukea, 68 % tukea virastoasioissa, 50 % opiskelussa, 46 % työnhaussa, 44 % tukea muihin palveluihin pääsemiseen, 42 % raha-asioissa, 36 % asumisessa ja 24 % kaverisuhteissa. Pitkään etsivän nuorisotyön palveluita käyttäneiden asiakkaiden tuen tarve on siis erityisen laaja. Nuorilla voi olla monia haasteita elämässään, joita he käsittelevät etsivän kanssa.
- Yli kaksi vuotta etsivien asiakkaana olleista nuorista 95 % on kokenut sosiaalista vahvistumista ja 69 % heistä on kokenut jonkin selkeän myönteisen muutoksen elämäntaidoissaan.
- Mitä pidempään nuoret ovat olleet etsivän nuorisotyön asiakkaina, sitä moniulotteisemmin he ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista. Näyttää siltä, että pidemmän ajan myötä nuoret ovat kokeneet edistymistä erityisesti oma-toimisuudessa kotitöissä, virastoasioissa ja muissa arjen asioissa. He saavat lisää rohkeutta tuoda esille omia mielihiteitään ja taitoa toimia toisten ihmisten kanssa. He oppivat tuntemaan työelämän pelisääntöjä ja työnhakua. Myös itsetuntemus, epäonnistumisen sietokyky sekä tunne, että he voivat itse vaikuttaa elämäänsä, näyttävät vahvistuvan etsivän nuorisotyön tuella pidemmän ajan myötä.

Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista

SOVARI-KYSELYSSÄ NUORIA PYYDETÄÄN kertomaan omin sanoin, miten he kehittäisivät etsivää nuorisotyötä. Tähän kysymykseen vastasi 313 nuorta, eli 15 % kaikista kyselyyn vastanneista nosti esille jonkin kehittämisehdotuksen. Useimpien nuorten on vaikea nähdä, miten etsivää nuorisotyötä voitaisiin kehittää, kun he ovat palveluun hyvin tyytyväisiä nykyisellään. Nuorilta kysyttiin myös, mitä kielteisiä kokemuksia heillä on ollut etsivästä nuorisotyöstä. Tähän kysymykseen vastasi 164 nuorta eli 8 prosenttia kaikista kyselyyn vastanneista. 620 nuorta vastasi kysymykseen sitä vastoin niin, ettei heillä ollut mitään kielteisiä kokemuksia, vaan ne olivat ainoastaan myönteisiä ja antoivat siitä kiitosta.

Sovariin vastanneet nuoret kertoivat yhteensä 477 kehittämisideaa tai huonoa kokemustaan etsivästä nuorisotyöstä toiminnan parantamiseksi. Kehittämisenäkemykset olivat hajanaisia. Vastauksia voidaan kuitenkin tarkastella teemoittain, millaisiin asioihin etsivän nuorisotyön kehittämistarpeet liittyvät nuorten näkökulmasta. Nuorten kehittämisenäkökohdat voivat antaa pohdittavaa ja peilauspintaa itse kunkin etsivän nuorisotyöntekijän työn arvioimiseksi ja kehittämiseksi. Nuorilla on moninaisia ja intensiivisiä tuen tarpeita, joihin vastaamiseen tarvitaan etsivän nuorisotyön ja muiden palveluiden riittävää resursointia.

Nuoret toivat eniten esille toiveita, että etsivällä nuorisotyöntekijän resurssit olisivat paremmat ja heillä olisi **riittävämmiin aikaa nuoren kanssa**: tapaamiset olisivat pitempikkestoisia, niitä voitaisiin sopia tiheämmin ja akuutin tarpeen mukaan tai niitä olisi iltaisinkin. Näitä asioita tuli esille muun muassa seuraavissa nuorten vastauksissa:

- Aikaa on välillä hiukan liian vähän.
- Välillä tuntuu, ettei hänellä ole tarpeeksi aikaa kohdata minun huolia ja ongelmia, ja sen kautta en saa mitään konkreettista apua.
- Etsivät voisivat ottaa nuoriin yhteyttä itse useammin aina joinain päivinä ja kysellä esim. ihan vaan kuulumisia.
- Yhteydenotoissa voisi olla joku säännöllinen aikaväli, milloin kuulustele kuulumisia.
- Ehkä enemmän etsiviä myös pienille paikkakunnille, jotta kaikille nuorille olisi varmasti aikaa.
- Etsivää nuorisotyötä täytyisi rahoittaa ja laajentaa enemmän niin, että jokaisella nuorella olisi tarvittaessa mahdollisuus etsivään nuorisotyöhön työntekijöitä kuormittamatta.
- Joku toinen voisi ottaa esim. sairastuneen työntekijän tapaamiset vastuulleen.

Muutamit nuoret toivat esille ongelmana **etsivien nuorisotyöntekijöiden vaihtuvuuden**. Tämä tuo katkoksia ja epäyhtenäisyyttä nuorten saamaan palveluun.

- Oma työni etsiväni kanssa päättyi jokseenkin äkillisesti etsiväni vaihdettua työpaikkaa. Minulle jäi tunne, ettei minkäänlaista tukiverkkoa oltu asetettu, eikä työt etsiväni sijaisen (paria ei ollut) kanssa sujunut yhtä vakuuttavasti. Tästä ehkä näemme sen, että on tärkeää, että jokaisessa aloitetussa kontaktissa olisi jonkinlainen etsivä pari heti alusta pitäen, ettei nuori putoa tällaisen tilanteen sattuessa tyhjään päälle ja jää ilman tarvitsemaansa tukea.
- Asiakkaalle voisi ilmoittaa ajoissa, jos joku työntekijä jää lomalle tai lopettaa ja kertoa keneen ottaa jatkossa yhteyttä.

- Henkilöt ovat vaihtuneet aika moneen kertaan. Mutta toisaalta on ilo tutustua myös uusiin ihmisiin.
- Varmaan tuo vaihtuminen juuri, että jos se on kiinni siitä, että työt ovat vaikka vuoden kerrallaan tms. en tiedä. Mutta vakituiset työntekijät olis varmaan monelle hyvä, kun saa luotua luottamuksen johonkin ja kerrottua asiansa, ettei se sitten heti vaihtuis. Toki voi itsekin haluta vaihtaa työpaikkaa tms.

Useat nuoret olivat sitä mieltä, että **etsivän nuorisotyöntekijän tunnettuutta** tulisi parantaa niin, että nuoret osaisivat haakeutua palveluun ja myös heidän läheisensä osaisivat ohjata heitä sinne paremmin. Osa nuorista oli kuullut etsivästä nuorisotyöstä sattumalta ja tämä herätti kysymyksen, tiedotetaanko etsivästä nuorisotyöstä riittävästi.

- Etsivien pitäisi jalkautua paremmin, käydä erilaisissa toimissa, tilaisuuksissa yms. kertomassa työstään.
- Informaatiota siitä, että etsivä nuorisotyöntekijöitä on olemassa, pitäisi levittää ja mainostaa enemmän! Tieto siitä, että on olemassa hienoja aikuisia, joilla on tietoa ja kykyä auttaa, pitäisi saada levitettyä niin, että me nuoret tietäisimme siitä mahd. aikaisessa vaiheessa.
- Nuoret löytäisivät etsivät helpommin ja kynnystä madallettaisiin, esim. asiasta puhuttaisiin luokassa ja koulussa positiivisella kannalla.
- Ehkä enemmän somen kautta tietoa eri jutuista, jotta tieto tavoittaisi nuoret paremmin.
- Ehkä sitä voisi mainostaa jotenkin enemmän. Itse sain tietää etsivästä vasta nuorisovaltuuston kautta, eivätkä esimerkiksi ystäväni lukiossa tms. tienneet asiasta mitään.
- Ehkä tarkentamalla heidän tarkoitusta ja toimintatehtäviä.

Osalla nuorista oli ollut **vaikeuksia kanssakäymisessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa**. Etsivä on voinut painostaa nuorta tekemään asioita ja etenemään suunnitelmien toteuttamisessa. Joskus nuori taas on voinut kaivata enemmän kannustusta ja ”eteenpäin potkimista”. Nuoret näkevät tärkeäksi, että etsivässä nuorisotyössä edetään nuoren tuntemuksia ja näkemyksiä kuulostellen.

- Jotenkin painostavaa että koko ajan ollaan ”tyrkyttämässä” apua joihinkin asioihin, vaikka monesti sanottu, että homma hoituu ilmankin.
- Yritetään pakottaa muottiin.
- Olla pitkäjänteisempiä nuorten kanssa.
- Enemmän potkia eteenpäin.
- Olla jämäkämpi nuorien kanssa, toki rento mutta ei liian rento.
- Se, että jos työntekijä ei tunnu sopivalta, ois helppo vaihtaa tai alunperin jo valita kenen kanssa toivois asioida, koska henkilökemiat vaikuttaa paljon siihen miten homma sujuu.
- Joskus on tuntunut, että tapaamisissa en ole ollut ihan samalla tasolla etsivän kanssa. Tai on ollut vähän vaikea puhua asioista. Ehkä johtuu siitä, kun tapaamisia on ollut niin harvakseltaan.

Jotkut nuoret näkevät kehittämisen tarvetta **etsivien nuorisotyöntekijöiden osaamisessa**. Heidän toimenkuvansa on laaja ja edellyttää monenlaista osaamista ja herkkyyttä tunnistaa nuorten tuen tarpeita. Työssä tarvitaan myös kykyä toimia erilaisen nuorten kanssa.

- Jokaiselle ihmiselle koitettaisiin saada juuri hänelle sopiva lähestymistapa asioihin ja kuunneltaisiin, mitä hän haluaa ja missä hän tarvitsee apua.
- Neuvot ei ole välttämättä kaikista parhaita.

- Heidän pitäisi enemmän kysellä avun tarvetta, koska kaikki ei sitä pysty tuomaan esille.
- Vähän tarkemmin pitäisi perehtyä nuorten hyvinvointiin.
- Voisi ehkä olla vähän "tunkeutuvampi" ja aktiivisesti tiedustella elämisestä kotona.
- Ehkä etsivät voisivat osata enemmän auttaa oikean alan ja koulutuksen löytämisessä.
- Huumeista puhuminen ja niihin tarvittava apu.
- Välillä liian suora.
- He voisivat kysyä enemmän kysymyksiä, esimerkiksi: Ymmärsinkö? Tiesinkö tästä jo? Osaisinko tehdä tämän tulevaisuudessa yksin?

Osa vastanneista kehittäisi **nuorten ryhmätoimintaa** etsivän nuorisotyön osaksi tai sen rinnalle. Näin voitaisiin lisätä nuorten harrastamista ja sosiaalista vuorovaikutusta.

- Ehkä voisi järjestää enemmän yhteisiä toimintahetkiä, kuten vaikka ruoanlaittoa tai lautapeliä pelaamista. Etsivä nuorisotyö voisi myös antaa esimerkiksi erilaisia kodinhoitoniikkejä, joilla vaikka voisi säilöä ruokaa kauemmin tai pestä vaatteita ilman pesukonetta.
- En tiedä auttaako tapahtumat, yhteiset kahvihetket, retket tai muut nuorisotyön aktivoimiseen, sillä se on loppupeleissä nuoresta kiinni, haluaako hän niihin osallistua. Joku (viikoittainen?) tapahtuma voisi olla, mikä erityisesti heitä kiinnostaisi, sillä socialisoituminen on maailman paras tapa unohtaa paha olo edes hetkeksi.
- Minusta olisi mukavaa, jos olisi aikuisille jotain ryhmätoimintaa, mihin ei tulisi vaikka alle 20-vuotiaita.
- Nuoria voisi tutustuttaa paremmin toisiinsa.
- Enemmän ilmaisia pääsykertoja eri aktiviteetteihin (en tiiä liittykö etsivään nuorisotyöhön mutta kuitenkin).

Nuoret ehdottivat myös **muita työmuotoja ja menetelmiä** yhdistettäväksi etsivän nuorisotyöntekijän työhön tai nuorten palveluiden täydentämistä muilla palveluilla.

- Chat-palvelu, missä voi nimettömänä kysellä/jutella esim. kerran viikossa.
- Discord-kanavalla vois olla useempina päivinä työntekijät hengaaamassa.
- Etsivälle nuorisotyölle tulisi antaa enemmän resursseja ja tapoja laajentaa työtään. Etsivän työssä ei ole tällä hetkellä ongelmia, mutta etsiville tulisi antaa lisää mahdollisuuksia ja tilaa toteuttaa suunnitelmiaan.
- Etsivien pitäisi hankkia omille paikkakunnilleen enemmän palveluita nuorille, jota siellä ei ole muuten tarjolla. Esim. säästämisen neuvontaa, Kela-neuvontaa kasvokkain virkailijan kanssa.
- Antaa heille uusia keinoja auttaa asiakkaitaan varsinkin sellaisia, jotka todella tarvitsevat apua ja haluavat muuttaa omaa elämäntilannettaan.
- Pitäisi erityisesti auttaa nuoria opintojen suhteen, kuten oikean opiskelupaikan löytämisessä ja opinnoissa pärjäämisessä. Niissä jaksamiseen ja uupumiseen/muihin mielenterveysongelmiin liittyvää stigmaa pitäisi vähentää puhumalla nuorille asioista suoraan ja erittäin avoimesti, tehdä selväksi, että samojen ongelmien kanssa kamppailee moni muukin nuori ja että siinä ei ole mitään hävettävää. Ongelmiin kannattaa hakea apua ajoissa ennen kuin ne paisuvat vielä isoimmiksi.

Nuoret toivat esille koronaepidemian vaikutukset etsivän nuorisotyön toteuttamiseen. Tilanteen vuoksi on jouduttu ajoittain rajoittamaan ihmisten kokoontumisia, kasvokkaisia tapaamisia asiakastyössä sekä palveluita, esimerkiksi kahvilatoimintaa.

- Toisin ajoin toivoisin mahdollisuutta tiheämpiin tapaamisiin, sillä yhteydenpito puhelimitse tuntuu itselle melko turhalta. En saa edes videopuhelusta samanlaista varmuutta selvitä haasteista yms. kuin kasvokkain tapaamisista.
- Koronan takii ei voitu enää nähdä kahvilassa, kiva kuitenkin ku soiteltii.
- Koska palvelut nojaavat tukeen ja tekeminen jää asiakkaan vastuulle, voi tulla lukkoja saada tehdyksi yhdessä puhuttuja asioita (Kela, terveyskeskus, muut yhteydenotot jne.). Tämä ei ole tietenkään palveluiden vika, mutta varmasti pohdittava asia, mitä muuta pystytään tarjoamaan asiakkaalle keskusteluavun lisäksi. Nyt koronakeväänä varsinkin, kun toimistolla ei pystytty enää yhdessä käymään Kelan hakemuksia läpi, on ollut raskasta.
- Tapaamiset ulkoilmassa voisivat jatkua myös koronahässäkän jälkeen, mukavaa rentoa vaihtelua toimistossa istumiselle.

Etsivä nuorisotyö saa nuorilta erittäin myönteiset arviot. He ovat yleisesti hyvin tyytyväisiä siihen, miten etsivässä nuorisotyössä toteutuvat sellaiset periaatteet, joita siihen lähtökohtaisesti ajatellaan kuuluvaksi. Laadukas palvelu mahdollistaa nuorten tuensaannin sekä etenemisen monissa erilaisissa käytännön asioissa ja omalla polullaan. Nuorten sosiaalinen vahvistuminen on laaja-alaista etsivän nuorisotyön myötä. On tärkeää kuulla nuorten näkemyksiä palvelun kehittämiseksi ja huolehtia hyvästä etsivästä nuorisotyöstä myös jatkossa. Etsivä nuorisotyöntekijä on monelle nuorelle tärkeä rinnalla kulkija.

1. Sukupuolijakauma

	Lukumäärä	%
Mies	943	44 %
Nainen	1 088	51 %
Muu / en halua määritellä	104	5 %
Yhteensä	2 135	100 %

2. Ikäjakauma

	Lukumäärä	%
Alle 16-vuotias	42	2 %
16—20-vuotias	914	43 %
21—25-vuotias	884	41 %
26—28-vuotias	224	10 %
Yli 29-vuotias	72	3 %
Yhteensä	2 136	100 %

3. Elämäntilanne

	Lukumäärä	%
Peruskoulussa	23	2 %
Opiskelija	397	29 %
Työpajalla tai kuntouttavassa työtoiminnassa	249	18 %
Työssä	126	9 %
Työtön	346	26 %
Sairaana	56	4 %
Eläkeläinen	35	3 %
Muu	122	9 %
Yhteensä	1 354	100 %

4. Kuinka pitkä aika on kulunut siitä, kun nuori on ollut ensimmäisen kerran yhteydessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
Alle 6 kuukautta	734	34 %
6 kk – 1 vuosi	503	23 %
Yli 1 vuosi – 2 vuotta	422	20 %
Yli 2 vuotta – 3 vuotta	204	10 %
Yli 3 vuotta	282	13 %
Yhteensä	2 145	100 %

5. Kuinka usein nuori on ollut yhteyksissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
Harvemmin kuin kerran kuukaudessa	344	25 %
Kerran kuukaudessa	362	27 %
Joka toinen viikko	270	20 %
Kerran viikossa	288	21 %
Useita kertoja viikossa	96	7 %
Yhteensä	1 360	100 %

Jokaisesta Sovari-kyselyyn vastanneesta 2 145 nuoresta ei ole saatavilla taustatietoja.